

Natur- og Kulturpark
Skrautvålsvegen 77
2900 Fagernes

Høringsuttalelse til Handlingsprogram for 2012

Vi viser til høringsutkast til *Handlingsprogram for 2012*. Saken er behandlet i vårt styremøte den 17.11.11 der følgende innspill til handlingsprogrammet ble vedtatt:

A. Spissing av VNK's hovedstrategi

Styret i Valdres Næringsforum har i flere styremøter det siste året drøftet den alvorlige utviklingen med at store arbeidsplasser legges ned eller har forsvunnet ut av distriktet på få år. Vi kan nevne bedrifter som Norsk Lotteridrift, Norsk Tipping, Sanderstølen Høyfjellshotell, Helle Slakteri, Tronrud Anlegg og nå også TINE Fosheim. Samtidig skaller landbruket av mange arbeidsplasser hvert år og den tradisjonelle reiselivsnæringen sliter.

Den bransjen som de siste åra har vokst er først og fremst hytteturismen og de bransjer som leverer varer og tjenester til dette markedet. Denne veksten har kommet uten at den har vært resultat av en overordnet strategi eller langsiktig plan i Valdres.

I VNK's strategier har en valgt å ha en særlig satsing på næringene landbruk, reiseliv, foredling og helse. Dette har vært riktig så langt, men vi mener at VNK i resten av avtaleperioden fram til 2017 må spisse satsingen mer. Vi er ved et veiskille når det gjelder arbeidsplasser og bosetting. Skal det fortsatt være attraktivt å bo og leve i Valdres må vi styrke næringslivet ved å spisse satsingene våre.

Det har vært snakket mye om å legge til rette for "nye næringer" og kompetansearbeidsplasser". Med kompetansearbeidsplasser menes her spesialiserte arbeidsplasser med krav til høyere utdanning. Valdres Næringsforum vil gjerne ha flere slike næringer og arbeidsplasser, men vi ser ikke at vi har noe fortrinn her i Valdres som skulle tilsi at vi kan klare å skape *mange* nye arbeidsplasser innen slike fag. Det store volum av arbeidsplasser tror vi må komme i bransjer hvor vi allerede er gode og hvor Valdres har ett eller flere fortrinn.

På denne bakgrunn mener vi at **hytteturismen nå må løftes fram til en overordnet satsing**. Det må vi gjøre så skikkelelig, og vi må ville det så sterkt, at alle andre planer og strategier underordnes hyttestrategien. Det gjelder VNK så vel som den enkelte kommune. For å markere at Valdres vil dette må også Charteret for VNK tilpasses den nye satsingen.

Forslag til vedtak i Valdresrådet:

- 1. Det vedtas å spisse VNK's satsing slik: "Valdres skal bli Norges beste hyttedestinasjon".**
- 2. Med bakgrunn i dette gjøres virkemiddelområde 6.5 "Hytter og fritidsboliger" om til et selvstendig innsatsområde. Innsatsområdet kalles 5.1 Valdres som Norges beste hyttedestinasjon. Som underordnede innsatsområder nummereres de øvrige innsatsområdene fortløpende.**

3. Som tiltak under det nye innsatsområdet føres opp
  - a. Et 3-årig verdiskapningsprogram for utvikling av hytteressursen (jfr beskrivelse i forslaget til handlingsplan under pkt 6.5)
  - b. Alle satsinger i VNK skal tilpasses hyttestrategien
  - c. Det skal jobbes med at alle kommunene implementerer hyttestrategien inn i sine planer, holdninger og prioriteringer
  - d. Hytteeierne tilbys 2 faste plasser i Valdresrådet. Disse velges på en ny fast arena der representanter for alle hytteeierforeningene i Valdres inviteres.
4. Hyttestrategien forankres i VNK sin langtidsplan fram til 2017 og innarbeides i VNK's charter.

B. Innspill til styrking av organisasjonen

En viktig forutsetning for å lykkes med å gjøre VNK til et utviklingsverktøy for kommunene i Valdres, er at kommunene får eierskapsfølelse til mål, strategier og enkeltvedtak. Så langt har VNK blitt en arena for politikerne, mens der administrasjonen i den enkelte kommune ikke har fått det nødvendige eierforholdet til det som besluttes.

For å sikre at administrasjonen i kommunene drar utviklingen i samme retning som det samlede Valdres gjør gjennom VNK, må rådmennene bli tatt med inn i Valdresrådet. Dette må gjøres ved at alle rådmennene møter og ikke gjennom en representasjonsordning.

Valdres Næringsforum foreslår derfor følgende:

Rådmennene i alle kommuner gis møteplikt i Valdresrådet uten stemmerett.

C. Spesielle innspill

1. Natur- og arealbruk

I forslaget beskrives følgende som et nytt tiltak

“... å få etablert Valdres Friluftsråd – som et eget organ i tilknytning til VNK, og som tilknyttes Friluftsrådernes Landsforbund.”

Dette er vi svært skeptiske til. Et friluftsråd er i utgangspunktet et interkommunalt samarbeidsorgan etter § 27 i KommuneLOven. Medlemmer er som regel frivillige organisasjoner, fylkeskommuner og kommuner. Sakset fra vedtektene til diverse friluftsrådene ser vi at formålene som går igjen er:

- Arbeide for friluftsliv og naturvern, herunder sikring og tilrettelegging av friluftsområder / grønstruktur for offentlig bruk.
- Arbeide for “hensiktsmessig” forvaltning og drift av friluftsområder.
- Informere om friluftsmuligheter i regionen.
- Avgi uttalelser i viktige saker som berører friluftslivet, blant annet plansaker.
- Arbeide med andre friluftsoppgaver av regional karakter.
- Arbeide for opplæring og aktivitet med basis i regionens friluftsmuligheter.

Fra andre distrikter som har friluftsråd vet vi at det lokale friluftsrådet har fått preg av å være naturvernorganisasjoner med høyt konfliktnivå mot lokale grunneier- og landbruksinteresser.

Det tror vi ikke Valdres vil være tjent med. Det kan heller ikke være VNK's oppgave å etablere interesseorganisasjoner, og absolutt ikke som "et eget organ i tilknytning til VNK".

Konklusjon:

Vi fraråder opprettelsen av et Valdres Friluftsråd. Derimot mener vi VNK selv må kunne ivareta de funksjonene Friluftsrådet ville hatt.

2. Landbruk

- a. Næringsforumet har ved flere anledninger tidligere initiert tiltaket om en felles praktisering av gjeldende lovverk knyttet til deling, bosetting og konsesjon. Formålet med dette har vært å få lys i flere vindu.

Tiltaket har blitt positivt omtalt i VNK's årlige handlingsprogram 2 år på rad, men uten å ha blitt satt ut i livet. Nå sies det i tekstdelen til handlingsprogrammet at "det også kan være aktuelt" å arbeide for dette. Dette er for svakt formulert.

Vi vil at tiltaket skal konkretiseres som et eget punkt under innsatsområdet Landbruk, og at Valdres Næringsforum blir tatt inn som en samarbeidspartner på tiltaket. Vi forventer også at tiltaket blir gjennomført.

- b. Gardsbrukene i Valdres er relativt små. Det innebærer at de ikke kan konkurrere på volumproduksjon. Likevel er det viktig at matproduksjonen og driftsapparatet på gardene holdes oppe inntil verdens matbehov og matvarepriser igjen gjør det attraktivt å drive alle arealene.

For å få til dette må virkemiddelapparatet støtte opp om entreprenørskap som gjør at bonden blir fullt sysselsatt på garden. Har han/hun først tatt seg lønnet arbeid utenfor garden, viser erfaringene at det er kort vei til nedlegging av bondens egen drift.

Næringsforumet mener det må prioriteres sterkere å stimulere til lønnsomme og ressurstilpassede tilleggsnæringer. Med det mener vi tilleggsnæringer som kan sikre at garden blir et sted hvor eieren kan ha hele sin virksomhet i stedet for å hente lønnsinntekter utenfor garden. Dette må også innarbeides i den kommende revideringen av BU-programmet.

- c. Landbruksutviklingsforum har tidligere blitt oppfattet som bare delvis å være ønsket fra næringen. I Valdresrådet 27.01.10 ble det gjort følgende vedtak:

Landbruksutviklingsforum (bondeorganisasjonene vil ha styring på dett – og VNKs rolle bør vel drøftes i arbeidsutvalget i BU).

Her har arbeidsutvalget i BU fått i oppdrag å avklare behovet for et forum med bondeorganisasjonene og hvordan forumet eventuelt skal organiseres.

Oss bekjent er avklaringen i arbeidsutvalget fortsatt ikke gjort. Vi ber om at om at etableringen av et Landbruksutviklingsforum legges i bero til arbeidsutvalget i BU har avklart VNK's rolle i dette.

3. Valdres FK som et tiltak i merkevarebyggingen

Valdres fotballklubb har mer enn noen andre sørget for å sette Valdres på kartet de siste årene. Et stort antall mennesker over hele Norge har latt seg imponere og begeistre, og oppslagene i norske medier har vært overveldende mange og positive. Ikke minst som følge

av navnet sitt har Valdres FK bidratt til å profilere Valdres og merkevaren Valdres på en enestående måte.

Med sine 6 fotballag på senior- og juniornivå, viser Valdres FK seg fram i norske byer og tettsteder flere ganger i uka gjennom det meste av året. Vi kan like eller mislike det, men fotball er en mediemagnet og store deler av den norske befolkningen følger fotballen og fotballagene tett.

Innad i Valdres har Valdres FK bidratt til å styrke selvfølelsen og samholdet i regionen. Spillerne er viktige forbilder for ungdommen samtidig som de bidrar med trenerkompetanse for yngre lag og spiller. Dessuten har fokuset på fotballmiljøet i Valdres sørget for å styrke omdømmet og søkningen til idrettslinja ved Valdres videregående skole.

Etter vår mening har det ikke blitt jobbet nok med utvikling av organisasjonen. Her er det mye å hente ved å ansette en dyktig daglig leder i full stilling som kan drifte organisasjonen med alle sine frivillige, sponsorer og aktive.

På bakgrunn av dette foreslår Næringsforumet følgende:

- 1) Valdres FK støttes med kr 350.000 for 2012. Dette er en spissing og satsing på ett idrettslag som profilerer Valdres på et helt annet nivå de andre lokale idrettslagene, samtidig som det skapes begeistring og stolthet internt i Valdres.**
- 2) Midlene hentes på postene 5.86 Idrett (kr 150.000) og 5.1 Merkevarebygging (kr 200.000)**
- 3) Satsingen gjøres 2-årig. VNK forplikter seg derigjennom til samme bevilgning for 2013 dersom ikke forutsetningene endres vesentlig.**
- 4) Det settes følgende vilkår for bevilgningen:**
  - i. Midlene skal i sin helhet brukes til å ansette en kompetent daglig leder i engasjementstilling på 2 år for bygge en solid og velfungerende organisasjon. Det presiseres at pengene ikke kan gå til dekning av tidligere underskudd eller innsalg av sponsorstøtte.**
  - ii. VNK får full innsikt i hvordan pengene brukes og organisasjonen bygges**
  - iii. Hele organisasjonen, inklusive trenere og spillere, forplikter seg til å profilere Valdres på en respektfull og positiv måte**
  - iv. VNK skal vederlagsfritt kunne bruke spillere og trenere inntil 100 timer pr år under egne arrangement for å bygge merkevaren Valdres.**

Fagernes 24. november 2011

Mikael Fønhus
daglig leder